

МІЖНАРОДНИЙ РІК АСТРОНОМІЇ 2009 В ХАРКОВІ

(за матеріалами звіту для Бюлетеня УАА)

1. ВСТУП. МРА2009 – це глобальна зворушлива подія, яка не могла залишити осторонь астрономів – як аматорів, так, тим більше, і професіоналів.

Ще на початку грудня 2008 р. в Харкові було створено Оргкомітет «Харків МРА2009», який очолив проф. Лупішко Д.Ф. (НДІ астрономії ХНУ ім. В.Н.Каразіна, член Національного комітету України з проведення МРА2009 на Україні, віцепрезидент УАА). До складу Оргкомітету (9 чоловік, див. Додаток 1) ввійшли представники НДІ астрономії, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, Харківського планетарію ім. Ю.О. Гагаріна та астрономів-аматорів.

Оргкомітет збирався на свої засідання багато разів (особливо на початку 2009 р.) для того, щоб а) розробити план заходів проведення МРА2009 в Харкові та області; б) підготувати та провести Церемонію відкриття МРА2009 в ХНУ ім. В.Н. Каразіна і в) знайти можливих спонсорів для проведення цих заходів. Такими спонсорами стала Асоціація випускників, викладачів та друзів ХНУ ім. В.Н. Каразіна, яка виділила нам невеликі, але так необхідні кошти (2 100 грн) на виготовлення поліграфічної та презентаційної продукції, пов'язаної з МРА2009, і, крім того, допомагала нам матеріально на протязі всього 2009 року (папки, журнали “UNIVERSITATES” і авторучки для учасників Церемонії відкриття МРА2009, сумки з подарунками і грамоти для нагороджених при закритті МРА2009).

2. ВІДКРИТТЯ МРА-2009 В ХАРКОВІ. Урочисте відкриття МРА2009 було призначено на 10 лютого 2009 р., на другий день початку нового семестру, оскільки в січні у студентів і викладачів університету була екзаменаційна сесія. Заздалегідь за рахунок спонсорських коштів було надруковано та виготовлено:

- 15 кольорових оголошень (формат А3) про відкриття 10 лютого МРА2009 в ХНУ ім. В.Н. Каразіна;
- 5000 кишенькових календариків на 2009 рік з емблемою МРА2009;
- 54 запрошень на відкриття (тільки для офіційних осіб);
- 230 металевих значків з емблемою МРА2009.

Від Асоціації випускників ХНУ були держані також папки, авторучки і журнали UNIVERSITATES, які вручались разом з календариками учасникам відкриття МРА2009 в Харкові 10 лютого.

Відкриття відбулося в Харківському національному ун-ті ім. В.Н. Каразіна. Були запрошені представники адміністрації університету і міста, а також гості з інших учбових і академічних університетів та інститутів. Серед присутніх – проректор з наукової роботи ХНУ член-кор. НАНУ І.І. Залюбовський, академіки Л.М. Литвиненко, О.О. Коноваленко, В.М. Шульга, М.Ф. Харченко, проректор з наукової роботи ХНУРЕ проф. М.І. Сліпченко, проф. Ю.І. Волощук, заступник Харківського міського голови і директор Департаменту з гуманітарних питань В.А.Ландсман та інші. Були присутні також численні представники засобів масової інформації. Всього в церемонії відкриття взяли участь близько 200-220 осіб.

Перед початком Церемонії в фойє аудиторії ім. К.Д.Синельникова була організована виставка астрономічних інструментів і приладів, що були доставлені з НДІ астрономії та Харківського планетарію, як найстаріших, з котрих починалась астрономія в Харкові більше 200 років тому, так і сучасних аматорських телескопів. Експонувались також книги з астрономії із Музею НДІ астрономії і Планетарію, та

різні астрономічні видання і постери, в тому числі і постери МРА2009 на 6-ти різних мовах, що були видані ЮНЕСКО і одержані під час відкриття МРА2009 в Парижі 15-16 січня 2009 р.

Відкриття МРА2009 почалось з демонстрації 5-ти хвилинного ролика, підготовленого Оргкомітетом ІУА2009 (Париж) спеціально для цієї події. Церемонію відкрив її ведучий проф. Лупішко Д.Ф. Після його вступного слова присутніх привітав проректор з наукової роботи ХНУ член-кор. НАНУ І.І. Залюбовський. Він поздоровив всіх з Міжнародним роком астрономії і сказав багато добрих слів на адресу астрономів Харківського університету. Було також оголошено привітання від Президента Асоціації випускників, викладачів та друзів ХНУ ім. В.Н. Каразіна академіка В.П.Семиноженка. Після цього Д.Ф.Лупішко зробив гарно ілюстровану доповідь про МРА2009 взагалі і про його відкриття в Парижі, на якому він був присутній в складі делегації від України. Присутні мали змогу також послухати музикальний твір, написаний для лютни приблизно 400 років тому батьком Г.Галілея Винченцом Галілеєм.

Далі виступили директор НДІ астрономії ХНУ проф. Шкуратов Ю.Г. с доповіддю про історію розвитку спостережної астрономії взагалі, та про історію астрономічних досліджень в ХНУ ім. В.Н. Каразіна, та академік Коноваленко О.О. (РІ НАНУ) з доповіддю «Фундаментальні та прикладні аспекти сучасної астрономії».

На закінчення Лупішко Д.Ф. ознайомив присутніх з планом заходів, які планується провести в Харкові в межах МГА2009 (див. Додаток 2) і подякував Асоціацію випускників ХНУ ім. В.Н. Каразіна за їх фінансову підтримку та всіх присутніх за участь у відкритті Міжнародного року астрономії 2009.

3. ЗАХОДИ, ЩО ПРОВЕДЕНІ В ХНУ ім. В. Н. КАРАЗІНА. План проведення МРА2009, що був прийнятий Оргкомітетом, налічує 21 захід (див. Додаток 3). Вони проводились як співробітниками НДІ астрономії ХНУ, так і співробітниками Харківського планетарію. Частина заходів організували і провели харківські астрономи-аматори під керівництвом Д.А. Свечкарьова.

Найбільш вагомими заходами, проведеними в ХНУ ім. В.Н. Каразіна були такі:

- Виготовлення та розповсюдження поліграфічної та презентаційної продукції, пов'язаної з МРА2009 (кишенькові календарі на 2009 рік, значки, запрошення та інше). Крім харківських значків з емблемою МРА ніяких інших не доводилося бачити ні на відкритті МРА2009 в Парижі, ні на його закритті в м. Падуя (Італія).
- Урочисте відкриття МРА2009 10 лютого 2009 р. в ХНУ ім. В.Н. Каразіна, яке мало чудові відгуки присутніх и було широко висвітлене в засобах масової інформації (див. *нижче*).
- Постійно діючий на протязі року (крім літніх місяців) Астрономічний лекторій, в межах якого прочитано вісім науково-популярних лекцій для широкого загалу (студенти, викладачі і співробітники університету та інших наукових установ Харкова, школярі і вчителі шкіл, астрономи-аматори та інші). Лекторами були провідні фахівці-професори чотирьох установ м. Харкова: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, РІ НАНУ, ХНУРЕ та ІТФ ННЦ «ХФТІ». Одержано чисельні позитивні відгуки про роботу Лекторію і пропозиції продовжити його після 2009 р. До і після останньої лекції проф. Александрова Ю.В.

«Космонавтика вчора, сьогодні і завтра» (09.12.2009 р.) проф. Д.Ф. Лупішко демонстрував присутнім свою колекцію значків «Космонавтика і астрономія в значках», що налічує 1130 шт.

- Доповідь директора НДІ астрономії ХНУ проф. Ю.Г. Шкуратова на Вченій раді ХНУ ім. В.Н. Каразіна «Чарівність астрономії або: чому 2009 рік проголошено Міжнародним роком астрономії», 27.02.09.
- Обласні Барабашовські читання для школярів старших класів шкіл (28.03.09) – це одноденна конференція, що була організована кафедрою астрономії та НДІ астрономії ХНУ ім. В.Н. Каразіна, на якій була зроблена доповідь проф. Лупішка Д.Ф. про МРА2009 та його відкриття в Парижі.
- Співробітники НДІ астрономії ХНУ на протязі всього дня 17 квітня 2009 р. проводили екскурсії для випускників Харківського ун-ту, що брали участь у святкуванні «Дня випускника Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна». Всього було близько 250-300 відвідувачів.
- Проведено засідання Харківського міського клубу фантастики «Контакт», присвячене МРА2009, на якому була зроблена доповідь проф. Мінакова А.О. (РІ НАНУ) «Гравітаційні лінзи – космічні міражі» (18.09.09).
- Одноденний обласний науково-практичний семінар керівників районних (міських) методичних об'єднань вчителів фізики та астрономії сумісно з Харківським обласним Науково-методичним інститутом безперервної освіти МОН (ХОНМІБО). Тема семінару: «Проблеми астрономічної освіти в Харківському регіоні та шляхи їх подолання». Організатори: кафедра астрономії та НДІ астрономії ХНУ ім. В.Н. Каразіна. На семінарі було зроблено 5 доповідей з астрономії (проф. Шкуратов Ю.Г., проф. Лупішко Д.Ф., проф. Пришляк М.П., доценти Грецький А.М. і Баннікова О.Ю.), в тому числі і доповідь про МРА2009 та його відкриття в Парижі (01.10.09). Семінар був настільки успішним і корисним, що ХОНМІБО звернувся до нас з проханням провести ще один такий семінар (*див. наступний пункт*).
- Одноденний науково-методичний семінар методичного об'єднання вчителів фізики та астрономії загальноосвітніх навчальних закладів Харківського району (22.10.09). Під час обох цих семінарів його учасники відвідали НДІ астрономії і познайомились з Музеєм астрономії.
- На протязі всього року були проведені чисельні екскурсії в НДІ астрономії і його Музей для школярів, студентів, вчителів фізики і астрономії Харкова та Харківського району, громадян міста і навіть закордонних гостей.

4. ЗАХОДИ, ЩО БУЛИ ОРГАНІЗОВАНІ ХАРКІВСЬКИМ ПЛАНЕТАРІЄМ ім. Ю. О. ГАГАРІНА В МЕЖАХ ПРОВЕДЕННЯ МРА2009.

- Проведено Міжнародний День планетаріїв, присвячений МРА2009 (16.03.09). До цього Дня лектор Кажанов В.В. підготував сучасну програму для Зоряного залу «Подорож на край Всесвіту», що має неабиякий успіх.
- В День весняного рівнодення (20.03.09) проведена акція «Дзвони світу» («Колокол мира»), що була рекомендована ЮНЕСКО. Щорічно в цей час в штаб-квартирі ООН лунає дзвін, який нагадує людям про те, як важливо зберегти мир і спокій на нашій планеті. Акція проходила під гаслом Міжнародного року астрономії «Одна планета – одне небо». В

театралізованому виступі діти принесли в подарунок нашій планеті квіти від різних континентів і сплели для неї «вінок дружби».

- На День космонавтики – 12 квітня проведено конкурс дитячого малюнка «Чудовий світ астрономії», присвячений МРА2009. Журі відібрало кращі роботи для архіву і підготовки до друку збірника.
- Співробітники Планетарію разом з астрономами-аматорами брали активну участь в проєкті «100 годин астрономії» 2-5 квітня, в 3-тій міжнародній ночі тротуарної астрономії (4 квітня) і безкоштовно показували всім бажаючим в телескоп зоряне небо, Місяць, Юпітер з супутниками, Сатурн. Вони також були співорганізаторами проведення в Харкові 8-го Всеукраїнського форуму астрономів-аматорів «УкрАстроФорум – 2009».
- Планетарій, як один із організаторів, провів фестиваль сучасного мистецтва «Гагарін-фест», на якому демонструвались картини і фотографії про космос та експонати Музею планетарію «Космос» (1-7.11.09).
- В Планетарії за співробітництвом з Французьким центром в м. Харків постійно діяла виставка астрономічних фотографій, присвячена МРА2009.

5. ЗАХОДИ, ЩО БУЛИ ОРГАНІЗОВАНІ АСТРОНОМАМИ-АМАТОРАМИ В МЕЖАХ ПРОВЕДЕННЯ МРА2009.

Святкування МРА2009, без жодного сумніву, стало найвидатнішою подією для аматорів астрономії всього світу. Для кожного, хто любить астрономію, ця визначна подія стала доброю нагодою зібратися зі своїми колегами-однодумцями. Для тих же, що за покликом душі кличуть інших у подорож до таємниць Всесвіту, МРА2009 став унікальним інформаційним поводом для значної активізації зусиль із популяризації астрономічної науки. Саме під цими двома гаслами і пройшли основні організовані астрономами-аматорами Харківщини заходи, присвячені МРА2009.

Перші два місяці 2009 року відзначилися напруженою роботою з підготовки Міжнародної ночі тротуарної астрономії, що була важливою частиною найбільшого ключового проєкту МРА2009 – «100 годин астрономії». Актив харківських аматорів взяв на себе тяжку, але почесну місію – забезпечувати співробітництво та постійний контакт організаторів на місцях у країнах Європи із міжнародною Робочою групою у структурі МРА. Відмінно виконавши цю задачу, не забули також і про рідне місто – за підтримки Харківського планетарію протягом 3 ясных вечорів 2-5 квітня більше 2500 харків'ян та гостей міста змогли абсолютно безкоштовно спостерігати небо у телескопи в одному з центральних парків.

Делегація харківських аматорів, представників Фонду «УкрАстро» та Харківського планетарію, прийняла участь у роботі Міжнародної конференції «Сучасні цифрові планетарії: майбутнє та реальність», що пройшла на базі Донецького цифрового планетарію 9 квітня. У межах конференції відбулося обговорення питання участі планетаріїв та клубів аматорів астрономії у сучасній позашкільній освіті, формуванні гуманістичного світогляду та протистоянні викликам, що постають перед розвитком та поширенням досягнень точних та природничих наук на тлі подальшої гуманітаризації системи освіти в Україні.

Безумовно, найбільшою подією року для аматорів Харкова та наших гостей з інших міст України став Восьмий щорічний Всеукраїнський Форум аматорів астрономії «УкрАстроФорум-2009», що був проведений з 21 по 24 травня. Попри

традицію проведення цього заходу за межами міста, цього року з метою забезпечення найлегшого доступу на всі без винятку заходи Форуму було прийнято рішення про його проведення безпосередньо у місті Харкові. Значну підтримку при цьому надали Харківський планетарій та Асоціація випускників, викладачів і друзів ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Традиційно у програмі Форуму учасникам було запропоновано багату екскурсійну програму, виступи відомих харківських вчених та інше, зокрема:

- Лекції проф. Ю. Г. Шкуратова «Космічні дослідження Місяця», проф. В. А. Захожая «Властивості планетних систем», проф. Ю. М. Галаєва «Фізика космосу».
- Творчий звіт голови Оргкомітету УАФ2009 Д. А. Свечкарьова про подорож до США із відвідуванням 7 найбільших обсерваторій країни влітку 2008 року.
- Доповідь голови Дніпропетровського астроклубу «Астрономічні сюжети на монетах цивілізацій світу».
- Екскурсії до музею астрономії НДІ астрономії ХНУ імені В. Н. Каразіна, музею історії ХНУ імені В. Н. Каразіна, музею Національного аерокосмічного університету імені Н. Є. Жуковського, музею ракетних військ стратегічного призначення.
- Вийзна сесія із екскурсією на спостережну станцію Радіоастрономічного інституту НАН України (радіотелескоп УТР-2), показові пуски моделей ракет за підтримки Харківського ракетомодельного клубу.
- Сесія коротких повідомлень, під час якої учасники Форуму традиційно представили останні новини про свої досягнення, набутий досвід та плани на майбутнє.
- Колективні спостереження у телескопи Харківського планетарію та НДІ астрономії при ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Загалом у роботі Форуму взяли участь понад 100 зареєстрованих учасників – аматорів та професійних астрономів з 24 міст України та Росії, а також близько 200 гостей – відвідувачів пленарної сесії та публічних спостережень.

Аматори Харкова прийняли дієву участь також у таких проектах МРА2009 як «За темне небо (Dark skies awareness)», «Рахуємо зірки! (Global star count)», кампанія із спостережень метеорного потоку Персеїд, тощо. Окрім власних спостережень, що були направлені до відповідних організацій, було забезпечено постійну інформаційну підтримку щодо проведення публічних проектів МРА2009 на локальному рівні за допомогою Інтернет-форумів та блогів, власного веб-сайту Фонду «УкрАстро» та місцевих засобів масової інформації.

Навіть попри те, що через несприятливі погодні умови довелося скасувати публічні спостереження у межах проекту «Ночі Галілея» (20-22 жовтня), було проведено низку зустрічей-лекцій зі школярами Харкова, на яких представлено презентацію про життєвий шлях та історію відкриттів Галілео Галілея, місце астрономії у системі наук та у суспільному житті людей та святкування МРА у 2009 році.

6. ЗАКРИТТЯ МРА-2009 В ХАРКОВІ. Урочисте закриття МРА відбулося 10 лютого 2010 р. – на другий день другого семестру 2009/2010 навчального року в

залі для проведення засідань ректорату та інших урочистих подій. Присутніми були близько 50-60 чоловік. В програмі заходу було:

- Доповідь голови Оргкомітету «Харків МРА2009» проф. Лупішка Д.Ф. про МРА2009 та його закриття в м. Падуа (Італія) 9-10 січня 2010 р.
- Доповідь координатора в Європі проекту «100 годин астрономії», заступника голови Оргкомітету Д.А.Свечкарьова про проведення МРА2009 астрономами-аматорами.
- Доповідь лектора Харківського планетарію ім. Ю.О. Гагаріна В.В.Кажанова про заходи, що проводились в Планетарії в межах МРА2009.
- Доповідь доцента кафедри астрономії ХНУ ім. В.Н.Каразіна Д. Г. Станкевича «Проблеми астрономічної освіти в Україні».
- Доповідь Лупішка Д.Ф. про підсумки проведення МРА2009 в Харкові та області.
- Заключне слово члена правління Асоціації випускників, викладачів та друзів ХНУ ім. В.Н. Каразіна Іванової Н.В., в якому вона високо оцінила активність астрономів в проведенні МРА2009 і популяризації астрономічних знань. Від імені Асоціації вона нагородила грамотами та подарунками трьох співробітників університету (Валійов Б.М., Кайдаш В.Г. та Шевченко В.Г.), які забезпечували роботу Астрономічного лекторію технічними засобами та надали велику допомогу Оргкомітету при проведенні відкриття МРА2009.

7. ВИСВІТЛЕННЯ ПИТАНЬ МРА2009 В ЗМІ. Висвітлення питань МРА2009 в засобах масової інформації почалося ще в січні після повернення учасників Церемонії відкриття МРА2009 в Парижі Д.Ф.Лупішка і Д.А.Свечкарьова. В січні дано інтерв'ю газеті "Харківський університет" про МРА2009 і його відкриття в Парижі (Лупішко Д.Ф.), а також була подана до друку стаття в журнал UNIVERSITATES. Оскільки на відкритті МРА2009 в Харкові були присутні кореспонденти газет, радіо і телебачення, то зразу після 10 лютого 2009 р. питання МРА2009 і наші інтерв'ю звучали в ефірі декілька разів і публікувались в різних газетах. Всього протягом року було опубліковано дві статті в журнал UNIVERSITATES:

- Д.Ф.Лупішко, Д.А.Свечкарьов «Міжнародний рік астрономії 2009», UNIVERSITATES. № 1, с. 36, 56-57.
- Д.Ф.Лупішко «Чи загрожує Апофіз нам катастрофою?», UNIVERSITATES. 2009, № 4, с. 62-66.

та 8-10 статей в різних газетах, зокрема:

- «Галилео Галилей делает открытия в ... Харькове!» (з фотографіями про відкриття МРА2009 в Харкові, газета «Время» 18.02.09) ;
- «Ми і Всесвіт» (з фотографіями Я.С.Яцківа, І.Б.Вавілової та Д.Ф.Лупішка на відкритті МРА2009 в Парижі та на прийомі у посла України у Франції). Газета «Харківський університет» 17.02.09;
- «Найти свою звезду» (з фото Д.Ф.Лупішка у телескопа). Рабочая газета, 04.04.09.

та інші статті в газетах Комсомольська правда, Зеркало недели, Техническая газета, Поиск (Московська газета для наукової спільноти), Харківський університет

(інтерв'ю проф. Шкуратова Ю.Г. про воду на Місяці та проф. Лупішка Д.Ф. про нове гігантське кільце у Сатурна) та інші.

На обласному радіо двічі звучало (09.06.09 та 13.10.09) інтерв'ю проф. Д.Ф. Лупішка про МРА2009 та про астероїдно-кометну небезпеку відомому харківському радіокоментатору Ю. Колупаєву для радіопередачі наукової програми «Логос».

Двічі на харківському телебаченні (телеканал Фора) показували виступ директора НДІ астрономії ХНУ проф. Ю.Г. Шкуратова на тему «Вода в космосі» (30.05.09 в 13.30 та 31.05.09 в 18.30). Також, директор Харківського планетарію Г.В.Железняк виступала декілька разів на Харківському радіо і телебаченні за темами МРА2009 та про досягнення сучасної астрономії.

8. ВИСНОВКИ. Завдяки сумлінній роботі оргкомітету «Харків МРА2009» Міжнародний рік астрономії в Харківському регіоні пройшов активно і на високому професійному рівні. Всі заплановані заходи в межах МРА2009 були виконані. Більш того, намічений план було перевиконано, оскільки відбулися три заходи, що попередньо не планувалися. Це – одноденний науково-методичний семінар методичного об'єднання вчителів фізики та астрономії загальноосвітніх навчальних закладів Харківського району (22.10.09), акція «Дзвони світу» в Планетарії та експозиція колекції «Космонавтика та астрономія в значках» Д.Ф.Лупішка).

Проведена велика робота астрономами-професіоналами з популяризації астрономічних знань серед різних прошарків спільноти (школярів, студентів, жителів Харкова, методистів, вчителів фізики і астрономії області і Харківського району, викладачів та співробітників університету), а також робота астрономів-аматорів з залучення широкої спільноти до спостережень в телескоп. Все це безпосередньо відповідає цілям і основній ідеї проведення МРА2009.

В цілому, наш досвід проведення МРА2009 в Харкові показав, що ця глобальна акція принесла неоціненну користь в популяризації нашої науки, в просвітництві населення і в поширенні інтересу серед молоді до науки взагалі і до астрономії зокрема. Той факт, що конкурс серед абітурієнтів до вступу на астрономічне відділення ХНУ ім. В.Н. Каразіна в 2009 р. зріс більше, ніж удвічі порівняно з попередніми роками, свідчить про те, що наші зусилля не були марними.

На закінчення, від всіх харківських астрономів висловлюємо глибоку подяку Асоціації випускників, викладачів та друзів ХНУ ім. В.Н. Каразіна за їх фінансову і матеріальну підтримку проведення МРА2009 в Харкові.

Голова Оргкомітету «Харків МРА2009»,
Член Національного комітету з проведення
МРА, віце-президент УАА, проф.

Д.Ф.Лупішко

Заступник голови Оргкомітету «Харків МРА2009»,
Координатор проекту «100 годин астрономії» на
території Європи

Д.А.Свечкар'юв

ДОДАТОК 1

Список заходів,
присвячених Міжнародному астрономічному року,
що були проведені в Харкові в 2009 р.

1. Публікація і розповсюдження календарів на 2009 р., постерів, афіш, присвячених IYA2009.....січень 2009 р.
2. Відкриття МГА2009 в ХНУ ім. В.Н.Каразіна.....лютий 2009 р.
3. Доповідь на Вченій раді ХНУ ім. В.Н.Каразіна директора НДІ астрономії Ю.Г.Шкуратова, присвячена МРА2009.....лютий 2009 р.
4. Астрономічний лекторій ХНУ ім. В.Н.Каразіна для співробітників і студентів ун-ту (щомісячно).....на протязі 2009 р.
5. Міжобласні Барабашовські читання для школярів старших класів і студентів-астрономів.....березень 2009 р.
6. Проведення Міжнародного Дня планетаріїв, присвяченого МРА2009.....березень 2009 р.
7. Наукова конференція студентів кафедри астрономії ХНУ, присвячена МРА2009.....квітень 2009 р.
8. Участь астрономів-фахівців і аматорів в проведенні Міжнародного заходу «100 часів астрономії».....квітень 2009 р.
9. Участь харківських астрономів-аматорів в проведенні III-ї міжнародної ночі “тротуарної” астрономії.....4 квітня 2009 р.
10. Проведення 8-го Всеукраїнського форуму астрономів-аматорів «VIII Астрофорум – 2009».....травень 2009 р.
11. Одноденний семінар для вчителів астрономії харківських шкіл сумісно з Харківським обласним Науково-методичним інститутом безперервної освіти МОН.....вересень 2009 р.
12. Одноденний науковий семінар, присвячений ювілеям видатних астрофізиків – випускників Харківського університету Фесенкову В.Г., Герасимовичу Б.П., Барабашову М.П.....червень 2009 р.
13. Конкурс дитячого малюнка «Чудовий світ астрономії», присвячений МРА2009.....квітень, жовтень 2009 р.
14. Висвітлення питань МРА2009 і участь у святкуванні «Дня випускника Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна».....квітень 2009 р.

15. Засідання Харківського міського клубу фантастики «Контакт», присвячене ІУА2009.....вересень 2009 р.
16. Фестиваль творчості молоді в Харківському Планетарії, присвячений МРА2009.....червень, грудень 2009 р.
17. Виступ з ініціативою про створення в Харкові пам'ятника «Харків – космічний» та пам'ятного знака «50-та паралель» в саду Шевченка м. Харкова.....на протязі 2009 р.
18. Екскурсії в НДІ астрономії і в Музей астрономії для школярів і дорослих жителів міста.....на протязі 2009 р.
19. Публікація науково-популярних статей та виступи провідних науковців НДІ астрономії в засобах масової інформації.....на протязі 2009 р.
20. Висвітлення питань Міжнародного астрономічного року на засіданнях астрономічних гуртків та в школах м. Харкова.....на протязі 2009 р.
21. Оновлення аудиторії ім. академіка М.П.Барабашова на кафедрі астрономії ХНУна протязі 2009 р.

ДОДАТОК 2

ЛЕКЦІЇ,

що були прочитані для широкого загалу в ХНУ ім. В. Н. Каразіна
в межах Астрономічного лекторію, присвяченого
Міжнародному року астрономії 2009

- 25.02.09 - Місяць далекий і близький (проф. Ю. Г. Шкуратов, ХНУ імені В.Н. Каразіна)
- 11.03.09 - Пульсари –маяки Всесвіту (проф. В. М. Конторович, РІ НАНУ)
- 08.04.09 - Сучасна космологічна картина Всесвіту (проф. Ю. Л. Болотін, ІТФ ННЦ «ХФТІ»)
- 13.05.09 - Астероїдна небезпека: суть і стан проблеми (проф. Д. Ф.Лупішко, ХНУ імені В. Н. Каразіна)
- 09.09.09 - Метеори в атмосфері Землі та метеорні тіла в Сонячній системі (проф. Ю. І. Волощук, ХНУРЕ)
- 14.10.09 Гравітаційні лінзи – космічні міражі (проф. А.О. Мінаков, РІ НАНУ)
- 11.11.09 Сонце та сонячно –земні зв'язки (доктор фіз.-мат. наук Л. О. Акімов, ХНУ імені В. Н. Каразіна)
- 09.12.09 Космонавтика вчора, сьогодні і завтра (проф. Ю. В. Александров, ХНУ імені В. Н. Каразіна)

Голова Оргкомітету з проведення
Міжнародного року астрономії

проф. Д.Ф. Лупішко

Примітка: До і після останньої лекції проф. Александрова Ю.В. «Космонавтика вчора, сьогодні і завтра» (09.12.2009 р.) Д.Ф.Лупішко демонстрував присутнім свою колекцію значків «Космонавтика і астрономія в значках», що налічує 1130 шт.